

РАМКОВО РЕШЕНИЕ 2004/68/ПВР НА СЪВЕТА

от 2 декември 2003 година

относно борбата със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейския съюз, и по-специално член 29, член 31, параграф 1, буква д) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като има предвид, че:

(1) Планът за действие на Съвета и на Комисията за това как по най-добър начин да се изпълнят разпоредбите на Договора от Амстердам в пространство на свобода, сигурност и правосъдие³, заключенията на Европейския съвет от Тампере и Резолюцията на Европейския парламент от 11 април 2000 г. съдържат или призовават към законово действие срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, включително общите определения, задължения и наказания.

(2) Съвместното действие 97/154/ПВР на Съвета от 24 февруари 1997 г. относно действията за борба с трафика на хора и сексуалната експлоатация на деца⁴ и Решение 2000/375/ПВР на Съвета от 29 май 2000 г. за борба с детската порнография по Интернет⁵ трябва да бъдат последвани от по-нататъшни законови действия, съобразени с разнообразието на правни подходи в държавите-членки и допринасящи за развитието на ефикасно съдебно сътрудничество и сътрудничество в областта на правоприлагането, насочени срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография.

(3) Европейският парламент, в своята Резолюция от 30 март 2000 г. относно съобщението на Комисията за въвеждане на мерки за борба с детския секс-туризъм, напомня, че детският секс-туризъм е престъпно деяние, тясно свързано със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография и изисква от Комисията да предостави на Съвета предложение за рамково решение, което да установява минимални правила относно съществените елементи на тези престъпни деяния.

---

¹ ОВ С 62 Е, 27.2.2001 г., стр. 327.

² ОВ С 53 Е, 28.2.2002 г., стр. 108.

³ ОВ С 19, 23.1.1999 г., стр. 1.

⁴ ОВ L 63, 4.3. 1997 г., стр. 2.

⁵ ОВ L 138, 9.6.2000 г., стр. 1.

(4) Сексуалната експлоатация на деца и детската порнография съставляват сериозни нарушения на правата на човека и на основното право на детето на хармонично израстване и развитие.

(5) Детската порнография, която е особено сериозна форма на сексуална експлоатация на деца, се увеличава и разпространява посредством използването на нови технологии и Интернет.

(6) Важната работа, осъществявана от международните организации, трябва да бъде допълвана от дейността на Европейския съюз.

(7) Необходимо е към сериозни криминални престъпления каквито са сексуалната експлоатация на деца и детската порнография да се използва задълбочен подход, чийто съставни компоненти от наказателното право, общо за всички държави-членки, включително ефективните, пропорционални и възпиращи санкции, формират единно цяло заедно с възможно най-широко сътрудничество.

(8) В съответствие с принципите за субсидиарност и пропорционалност, настоящото рамково решение очертава изискуемия минимум за постигането на тези цели на европейско ниво и не се разпростира извън необходимото за тази цел.

(9) Трябва да бъдат въведени наказания за извършителите на такива престъпления, които са достатъчно строги, за да включат сексуалната експлоатация на деца и детската порнография в обсега на инструментите, които вече са приети за целите на борбата с организираната престъпност, като Съвместното действие 98/699/ПВР на Съвета от 3 декември 1998 г. относно прането на пари, идентифицирането, белязването, спирането от оборота, изземването и конфискацията на средствата и постъпленията от престъпленията⁶ и Съвместното действие 98/733/ПВР на Съвета от 21 декември 1998 г. относно квалифицирането като криминално престъпление на участието в престъпна организация в държавите-членки на Европейския съюз⁷.

(10) Специфичните характеристики на борбата срещу сексуалната експлоатация на деца трябва да накарат държавите-членки да установят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в националните законодателства. Тези санкции следва също да бъдат приведени в съответствие с дейността, извършвана от юридическите лица.

(11) Жертвите, които са деца, следва да бъдат разпитвани съобразно техните възраст и степен на развитие за целите на разследването и преследването на престъпленията, попадащи в приложното поле на настоящото рамково решение.

(12) Настоящото рамково решение не засяга правомощията на Общността.

(13) Настоящото рамково решение трябва да допринася за борбата срещу сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, допълвайки актовете, приети от Съвета, като Съвместно действие 96/700/ПВР от 29 ноември 1996 г. относно програма за насърчаване и обмен на лица, отговорни за борбата

---

⁶ ОВ L 333, 9.12.1998 г., стр. 1. Общо действие, изменено с Рамково решение 2001/500/ПВР (ОВ L 182, 5.7.2001 г., стр. 1).

⁷ ОВ L 351, 29.12.1998 г., стр. 1.

срещу трафика на хора и сексуалната експлоатация на деца⁸, Съвместно действие 96/748/ПВР от 16 декември 1996 г. за разширяване на мандата, възложен на структурата, специализирана по наркотиците Европол⁹, Съвместно действие 96/428/ПВР от 29 юни 1998 г. относно създаването на Европейска съдебна мрежа¹⁰, Съвместно действие 96/277/ПВР от 22 април 1996 г. относно мярка за обмен на магистрати, които са във връзка помежду си, с цел подобряване на съдебното сътрудничество между държавите-членки на Европейския съюз¹¹ и Съвместно действие 98/427/ПВР от 29 юни 1998 г. относно добрата практика при взаимната правна помощ по наказателноправни въпроси¹², както и актовете, приети от Европейския съвет и Съвета, като Решение № 276/1999/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 януари 1999 г. за приемане на многогодишен план за действие на Общността относно насърчаване на спокойното използване на Интернет посредством борбата срещу незаконното и вредно съдържание по глобалните мрежи¹³ и Решение № 293/2000/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 януари 2000 г. за приемане на програма за действие на Общността (програмата Дафне) (2000 до 2003 г.) относно превантивните мерки за борба с насилието над децата, юношите и жените¹⁴,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РАМКОВО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Определения

За целите на настоящото рамково решение:

- а) „дете” означава всяко лице на възраст под 18 години;
  - б) „детска порнография” означава порнографски материал, който нагледно изобразява или представя:
    - i) реално дете, участващо или въввлечено в изразено сексуално поведение, включително предизвикващо сексуално желание излагане на гениталии или областта на пубиса на дете;
- или
- ii) реално лице, приличащо на дете, участващо или въввлечено в поведението, посочено в i); или
  - iii) реалистични изображения на несъществуващо дете, участващо или въввлечено в поведението, посочено в i);

---

⁸ ОВ L 322, 12.12.1996 г., стр. 7.

⁹ ОВ L 342, 31.12.1996 г., стр. 4.

¹⁰ ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 4.

¹¹ ОВ L 105, 27.4.1996 г., стр. 1.

¹² ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 1.

¹³ ОВ L 33, 6.2.1999 г., стр. 1.

¹⁴ ОВ L 34, 9.2.2000 г., стр. 1.

в) „компютърна система” означава всяко устройство или група от взаимосвързани или сродни устройства, едно или повече от които съобразно с дадена програма изпълнява автоматична преработка на данни;

г) „юридическо лице” означава всяко формирование, което има такъв статут според приложимото право освен държавите или други публични органи, които упражняват държавна власт и международните организации на публичното право.

Член 2

Престъпления, свързани със сексуалната експлоатация на деца

Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че е наказуемо следното умишлено деяние:

а) принуждаване на дете към проституция или към участие в порнографски действия или извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини;

б) склоняване на дете за участие в проституция или в порнографски действия;

в) включване в сексуални действия с дете, когато

i) от принуждаването, употребата на сила или заплахата е извлечена полза;

ii) като заплащане за предоставянето на дете за участие в сексуални дейности са дадени пари или друг вид възнаграждение или финансови суми; или

iii) е извършена злоупотреба с установени отношения на доверие, влияние или въздействие спрямо дете.

Член 3

Престъпления, свързани с детската порнография

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че е наказуемо следното умишлено деяние, независимо дали е извършено посредством компютърна система или не, когато е осъществено без право на това:

а) производство на детска порнография;

б) дистрибуция, разпространение или предаване на детска порнография;

в) доставяне или предоставяне на разположение на детска порнография;

г) придобиване или притежаване на детска порнография.

2. Държава-членка може да изключи от наказателна отговорност деянията, свързани с детска порнография:

а) предвидени в член 1, буква б) ii), когато реално лице, приличащо на дете, в действителност е било на 18 години или по-възрастно към момента на изобразяването;

б) предвидени в член 1, буква б) i) и ii), когато при производството или притежаването на изображения на деца, достигнали възрастта, позволяваща да изразяват сами съгласието си във връзка със сексуални действия, горните са произведени и притежавани с тяхно съгласие и единствено за тяхно собствено ползване. Дори когато е установено наличие на съгласие, то не се счита за валидно, ако при постигането на съгласието е била извършена злоупотреба например с по-голямата възраст, зрялост, позиция, статус, опит на извършителя или със зависимостта на жертвата от него;

в) предвидени в член 1, буква б) iii), когато е установено, че порнографският материал е произведен и притежаван от производителя му единствено за негово или нейно собствено ползване, доколкото порнографският материал, посочен в член 1, буква б) i) и ii) е бил използван за целите на неговото производство и в случай, че това действие не съдържа риск за разпространението на материала.

Член 4

Подбудителство, помагачество, съучастие и опит

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че подбудителството, помагачеството или съучастието при извършване на престъпление, посочено в членове 2 и 3 е наказуемо.
2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че опитите за извършване на деяние, посочено в член 2 и в член 3, параграф 1, букви а) и б), са наказуеми.

Член 5

Наказания и утежняващи обстоятелства

1. Съгласно параграф 4, всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че престъпленията, предвидени в членове 2, 3 и 4 са наказуеми с наказания, предвидени от закона, в максимален размер между една и три години лишаване от свобода.
2. Съгласно параграф 4, всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че следните престъпления са наказуеми с наказания, предвидени от закона, в максимален размер между пет и десет години лишаване от свобода:

а) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „принуждаване на дете към проституция или към участие в порнографски действия” и престъпленията, предвидени в член 2, буква в) i);

б) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини” и престъпленията, предвидени в член 2, буква б), и в двата случая доколкото те се отнасят до проституция, когато е налице поне едно от следните обстоятелства:

- жертвата е дете, на възраст под възрастта, позволяваща да изразява само съгласието си във връзка със сексуални действия, съгласно националното законодателство,
- нарушителят умишлено или по непредпазливост е застрашил живота на детето,
- престъпленията включват сериозна проява на насилие или причинено сериозно увреждане на детето,
- престъпленията са извършени в рамките на престъпна организация по смисъла на и Съвместно действие 98/733/ПВР, независимо от степента на наказанието, предвидено в това Съвместно действие;

в) престъпленията, предвидени в член 2, буква а), състоящи се в „извличане на печалба от използване на дете за такива цели по тези или други начини” и престъпленията, предвидени в член 2, буква б), и в двата случая доколкото те се отнасят до порнографски продукти, член 2, буква в) ii) и iii), член 3, параграф 1, букви а), б) и в), когато жертвата е дете на възраст, под възрастта, , позволяваща да изразява само съгласието си във връзка със сексуални действия, съгласно националното законодателство и когато може да се приложи поне едно от обстоятелствата, посочени в тирета второ, трето и четвърто от буква б) на настоящия параграф.

3. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че на физическо лице, срещу което е било повдигнато обвинение за едно от престъпленията, посочени в членове 2, 3 или 4, може, по целесъобразност, да бъде отнето правото временно или постоянно да упражнява професионалната си дейност, свързана с надзора на деца.
4. Всяка държава-членка може да предвиди други санкции, включително санкции с ненаказателен характер или мерки по отношение на деянието, свързано с детската порнография, предвидено в член 1, буква б) iii).

Член 6

Отговорност на юридическите лица

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическите лица могат да носят отговорност за престъпление, предвидено в членове 2, 3 и 4, извършено в тяхна полза от дадено лице, самостоятелно или като част от орган на юридическо лице, което има водеща роля в структурата на юридическото лице, въз основа на:

- а) пълномощно да представлява юридическото лице;

- б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице; или
  - в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.
2. Освен в случаите, предвидени в параграф 1, всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическите лица могат да носят отговорност, когато липсата на надзор или контрол от лице, посочено в параграф 1, е създала възможност за извършване на престъплението, посочено в членове 2, 3 и 4 в полза на това юридическо лице от лице, което му е подчинено.
  3. Отговорността на юридическите лица по параграфи 1 и 2 не изключва наказателно преследване на физическите лица, които са извършители, подбудители или съучастници в престъпление, предвидено в членове 2, 3 и 4.

Член 7

Санкции за юридическите лица

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическо лице, което е наказателно отговорно съгласно член 6, параграф 1 подлежи на наказване с ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които включват глоби с наказателен и ненаказателен характер и могат да съдържат други санкции като:
  - а) изключване от право на публични обезщетения или помощи;
  - б) временно или постоянно изключване от кръга лица, упражняващи търговски дейности;
  - в) поставяне под съдебен надзор;
  - г) съдебна заповед за ликвидация; или
  - д) временно или постоянно затваряне на формирования, които са били използвани за извършване на престъплението.
2. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да гарантира, че юридическо лице, което е наказателно отговорно съгласно член 6, параграф 2 подлежи на наказване с ефективни, пропорционални и възпиращи санкции или мерки.

Член 8

Юрисдикция и преследване

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да установи своята юрисдикция по отношение на престъпленията, посочени в членове 2, 3 и 4, когато:

- а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия;
  - б) нарушителят е един от нейните граждани; или
  - в) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на територията на тази държава-членка.
2. Държава-членка може да реши, че тя няма да прилага или че ще прилага само при специални случаи или обстоятелства правилата за юрисдикцията, посочени в параграф 1, букви б) и в), когато престъплението е извършено извън нейната територия.
  3. Държава-членка, която в съответствие със своето законодателство не екстрадира свои граждани, взема необходимите мерки, за да разпростре своята юрисдикция върху и да преследва, при необходимост, престъпление, посочено в членове 2, 3 и 4, когато то е извършено от някой от собствените ѝ граждани извън нейната територия.
  4. Държавите-членки информират Генералния секретариат на Съвета и съответно Комисията, когато решат да прилагат параграф 2, и по целесъобразност посочват специфичните случаи или обстоятелства, във връзка с които вземат това решение.
  5. Всяка държава-членка гарантира, че нейната юрисдикция обхваща и случаи, когато престъпление съгласно член 3 и доколкото е относимо съгласно член 4, е извършено посредством компютърна система, достъп до която е осъществен от нейна територия, независимо дали компютърната система е на нейна територия.
  6. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да направи възможно преследването в съответствие с националното си законодателство на поне най-сериозните престъпления, предвидени в член 2, след като жертвата е достигнала зряла възраст.

Член 9

Защита и подпомагане на жертвите

1. Държавите-членки приемат, че разследванията или преследванията на престъпленията, обхванати от настоящото рамково решение, няма да зависят от съобщаването или обвинението, отправено от лице, потърпевшо от престъплението, поне в случаите, когато се прилага член 8, параграф 1, буква а).
2. Жертвите на престъпление, предвидено в член 2, трябва да бъдат считани за особено уязвими жертви съгласно член 2, параграф 2, член 8, параграф 4 и член 14, параграф 1 от Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета от 15 март 2001 г. относно статута на жертвите в наказателното производство¹⁵.

---

¹⁵ ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 1

3. Всяка държава-членка взема всички възможни мерки, за да гарантира подходяща подпомагане на семейството на жертвата. По-специално, всяка държава-членка, по целесъобразност и при възможност, прилага член 4 от настоящото рамково решение за семейството на съответната жертва.

Член 10

Териториален обхват

Настоящото рамково решение се прилага за Гибралтар.

Член 11

Отмяна на Съвместно действие 97/154/ ПВР

Отменя се Съвместно действие 97/154/ ПВР.

Член 12

Изпълнение

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да спазят това рамково решение най-късно до 20 януари 2006 г.
2. До 20 януари 2006 г. държавите-членки изпращат до Генералния секретариат на Съвета и до Комисията текста на разпоредбите, транспониращи в техните национални законодателства задълженията, наложени им по силата на настоящото рамково решение. До 20 януари 2008 г. въз основа на доклад, изготвен при използване на тази информация и на писмен доклад от Комисията, Съветът оценява степента, до която държавите-членки са спазили разпоредбите на настоящото рамково решение.

Член 13

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2003 година.

За Съвета:
Председател
A. Mateoli